

Rapportage
“Ondernemingen die knelpunten ervaren
met de referentiesystematiek bij de TVL”

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Maart 2021

Inhoud

Inleiding.....	3
Ontwikkeling van het steunpakket	3
Tegemoetkoming Vaste Lasten	3
Probleemstelling	4
Aanpak.....	4
Uitkomsten van de uitvraag	6
Aantal reacties	6
Belangrijkste oorzaken	6
Startdatum ligt ver van datum KVK-inschrijving	6
Geen (representatieve) referentieomzet	7
Onderneming gegroeid	7
Starters	8
Overig	8
Andere steunmaatregelen.....	9
Conclusies	10

Inleiding

Ontwikkeling van het steunpakket

Op 15 maart 2020 kondigde het kabinet contactbeperkende maatregelen af als gevolg van de snelle verspreiding van het coronavirus (Sars-COV-2) in Nederland (hierna: de coronamaatregelen). Hierdoor moest een groot aantal ondernemingen de deuren sluiten.

Op 20 mei 2020 heeft het kabinet aangekondigd de TOGS te vervangen door de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Deze regeling is erop gericht om ondernemingen te ondersteunen bij het betalen van de vaste lasten. Dit gebeurt door de ondernemer te subsidiëren voor het percentage van het aangetoonde omzetverlies, dat de ondernemer gebruikt om de vaste lasten te betalen. De vaste lasten als percentage van de omzet worden bepaald door middel van het vaste lastenpercentage¹.

Tegemoetkoming Vaste Lasten

Om het subsidiebedrag voor de ondernemer te kunnen bepalen en om de subsidie te kunnen uitkeren, dient de ondernemer verschillende gegevens aan RVO te (laten) verstrekken en aan een aantal eisen te voldoen. De belangrijkste, voor deze rapportage, zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Aan te leveren gegevens*
NAW-gegevens en KVK-gegevens van de onderneming
Gegevens van een contactpersoon
Omzet in de referentieperiode
Schatting van de omzet in de subsidieperiode (bij het voorschot)
Definitieve omzet in de subsidieperiode (bij de vaststelling)
Aanvullende verklaringen, zoals de MKB toets en een verklaring rondom het vestigingsvereiste

* Alleen gegevens relevant voor deze rapportage vermeld

Tabel 1: aan te leveren gegevens bij TVL-aanvraag

Na de aankondiging van de TVL en de eerste periode waarin deze in werking was, zijn er verschillende malen aanpassingen geweest aan de TVL. Zo is de TVL sinds het vierde kwartaal van 2020 open voor alle sectoren en is het subsidiepercentage meerdere malen verhoogd. Daarnaast heeft het kabinet ook voor de TVL Q1 2021 diverse wijzigingen aangekondigd. Deze zullen stapsgewijs in april worden ingevoerd.

Naar aanleiding van deze wijzigingen, komt een toenemend aantal ondernemers inmiddels in aanmerking voor de TVL. Dat is ook te zien in het aantal aanvragen, dat in het vierde kwartaal van 2020 significant hoger was dan in het derde kwartaal van 2020. Dit is niet de enige oorzaak van het toenemend aantal aanvragen. Er zijn in TVL Q1 meer aanvragen gedaan in de eerste weken na openstelling dan in TVL Q4. Dit wordt mede veroorzaakt door de verscherpte coronamaatregelen die sinds december van kracht zijn en de situatie die voor veel ondernemers nijpender wordt. Naast de TVL heeft het kabinet ook diverse andere regelingen opengesteld, die met name toezien op kredietverstrekking.

	Aantal aanvragen (waarvan toegekend)	Groei t.o.v. vorig kwartaal	Gemiddeld aangevraagd bedrag
TVL 1	47.661 (42.281)		€11.683,-
TVL Q4	90.202 (78.933)	+89%	€15.098,-
TVL Q1	84.057 (54.318)	TVL Q1 is nog open	
Totaal	221.920		

Om te zorgen dat RVO in staat is om ondernemers snel van een voorschot te voorzien, is de geautomatiseerde verwerking van aanvragen noodzakelijk. Dat gegeven in combinatie met de zeer grote aantallen maakt het onmogelijk om grootschalige maatwerksporen op te zetten. Het ministerie van EZK en RVO spannen zich in om de regeling echter zo goed mogelijk vorm te geven. Een van de groepen die onvoldoende wist te profiteren van de TVL zijn de starters. Deze hebben niet altijd een representatieve omzet in de referentieperiode of zijn gestart na de peildatum (15

¹ Subsidie = Referentieomzet * Omzetverlies * Vaste lasten percentage * Subsidiepercentage

maart 2020), waardoor de TVL lager uitvalt of ze niet in aanmerking komen. Daarom wordt er een aparte startersregeling ontworpen, welke voor ondernemers gestart vanaf 1 oktober 2019 tot en met 30 juni 2020 beschikbaar komt.

Het is echter duidelijk dat niet alleen starters met de problematiek rondom de referentiesystematiek te maken hebben. Daarom heeft de Tweede Kamer opgeroepen tot het onderzoeken van de omvang van deze groep². Deze rapportage tracht inzicht te geven in de oorzaken van het hiervoor genoemde probleem.

De rapportage gaat in op de volgende punten:

- Het proces om tot de rapportage te komen;
- De omvang van de problematiek;
- De oorzaken waardoor ondernemers onvoldoende aanspraak maken.

De rapportage zal ondersteund worden met voorbeelden, om de casuïstiek achter de cijfers goed te kunnen weergeven.

De referentieperioden van de TVL verschuiven ieder kwartaal, waarmee ondernemers soms het voordeel (een relatief hoge referentieomzet door een seizoen effect) en soms een nadeel ervaren (een relatief lage referentieomzet door een verbouwing of opstarten van de zaak).

Er is niet onderzocht of de ondernemers die zich gemeld hebben ook voordeel hebben gehad van de gekozen systematiek.

Probleemstelling

Zoals in de inleiding van deze rapportage aangegeven, zijn er verschillende groepen ondernemers die door de vormgeving van het steunpakket en hun situatie onvoldoende aanspraak kunnen maken van de diverse steunregelingen. Deze rapportage richt zich uitsluitend op de TVL en niet op andere regelingen, zoals NOW en TOZO, waar mogelijk dezelfde problemen spelen.

Onderzoeksvraag uit de Motie Aartsen c.s.:

"verzoekt de regering, om samen met brancheorganisaties de groep ondernemers die geen geld ontvangen uit de reguliere TVL omdat ze onvoldoende referentieomzet hebben en zijn ingeschreven buiten deze periode, goed in kaart te brengen"

Het probleem ziet op de referentiesystematiek van de TVL. Elke onderneming dient een referentieomzet op te geven om in aanmerking te komen voor TVL. De omzet in de subsidieperiode wordt vergeleken met deze referentieperiode, om het omzetverlies en daarmee de hoogte van de subsidie te kunnen bepalen. Echter is niet voor alle ondernemers de omzet in de referentieperiode van de regeling representatief. Dit nadeel bestaat telkens voor verschillende groepen ondernemers, voor iedere referentieperiode. Deze rapportage geeft inzicht in de mate waarin deze problemen voorkomen.

De rapportage is een inventarisatie van de problematiek om een globaal beeld te verkrijgen. Er is niet getracht om alle ondernemers die met deze problematiek te maken hebben in beeld te krijgen. Dat was in dit tijdsbestek niet mogelijk.

Aanpak

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft, om de omvang van de hiervoor genoemde problematiek in kaart te brengen, diverse brancheorganisaties gevraagd om een uitvraag te doen bij de achterban om zich te melden als men niet of niet voldoende in aanmerking kwam voor de TVL. De focus lag daarbij op de problematiek rondom de referentieomzet, zoals hierboven beschreven.

De uitvraag is gedaan via de onderstaande brancheorganisaties:

- Ondernemend Nederland (ONL)
- MKB-Nederland
- Koninklijke Horeca Nederland

² Motie Aartsen c.s. (Kamerstuk 35669, nr. 16)

Zowel Ondernemend Nederland als MKB-Nederland hebben daarbij gebruik gemaakt van andere brancheorganisaties die onder hen vallen.

Naast de uitvraag via de brancheorganisaties is er ook een uitvraag gedaan door de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Om de reacties zo goed mogelijk te kunnen vergelijken, is er een en dezelfde uitvraag afgestemd met de brancheorganisaties en de VNG. Zij hebben daarbij de gelegenheid gehad om de uitvraag aan te scherpen.

Ondernemingen die buiten TVL vallen

Brancheorganisaties en Rijksoverheid ontvangen verschillende meldingen van ondernemers die buiten de TVL vallen. In veel gevallen komt dit door een gebrek aan referentieomzet en/of door een verschil tussen de geregistreerde inschrijvingsdatum in het KVK en de daadwerkelijke start van de activiteiten. Valt u buiten de TVL omdat:

- u in de referentieperiode van een specifieke TVL-periode geen omzet had
- de start van uw activiteiten op een ander moment was dan uw inschrijvingsdatum in het handelsregister?
- Andere reden, namelijk...

Meld u dan.

Geef hierbij aan:

- Naam van uw onderneming
- Waarom u buiten de TVL valt (zie de bovenstaande twee oorzaken)
- Wat van dat feit de onderliggende oorzaak is (bijvoorbeeld door vergunningstrajecten, verbouwing, ziekte of anderszins)
- In welke TVL-periode u buiten de TVL viel
- Of u aanspraak maakt op andere steun- of kredietmaatregelen
- Wat voor eerlijke oplossing zou er voor u mogelijk zijn, die in uw ogen makkelijk controleerbaar en uitvoerbaar is?
- Geeft u toestemming om de naam van uw onderneming te mogen gebruiken voor een cijfermatige onderbouwing en analyse van de genoemde problematiek? De naam van uw onderneming wordt niet in de rapportage gebruikt en zal ook niet worden gebruikt worden voor andere doeleinden.

Zowel de brancheorganisaties als de VNG hebben naar aanleiding van de uitvraag data aangeleverd bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Deze data is vervolgens door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat geanalyseerd, om conclusies uit te kunnen trekken.

De rapportage is voor publicatie en verzending naar de Tweede Kamer voorgelegd aan de brancheorganisaties en de VNG ter consultatie. Zij hebben daarbij de gelegenheid gehad commentaar te leveren en het ministerie heeft op dit commentaar gereageerd.

Uitkomsten van de uitvraag

Aantal reacties

De uitvraag zoals deze in hoofdstuk 2 is beschreven is in de week van 22 februari gestart en heeft gelopen tot en met 3 maart³.

Aantal reacties	
TOTAAL	1076

Tabel 2: aantal reacties op uitvraag

Er hebben ruim 1.100 ondernemers gereageerd. Echter hadden niet alle ondernemingen de uitvraag volledig ingevuld of afgerond. Deze ondernemingen hebben geen reden aangegeven waarom zij zich gemeld hebben of er zijn geen gegevens ingevuld. Daardoor is deze data niet bruikbaar voor deze rapportage. Van de hierboven genoemde 1076 meldingen, was ook niet alles te herleiden naar de referentiesystematiek. Verderop in dit hoofdstuk zal daarop worden ingegaan.

Het aantal reacties is naar verwachting niet gelijk aan het totaal aantal ondernemers dat niet of niet voldoende in aanmerking komt voor de TVL, maar is wel een goede weergave van de omvang van de problematiek. De rapportage is primair bedoeld om het probleem inzichtelijk te maken en de diverse oorzaken aan het licht te brengen.

In de reacties op de uitvraag valt op dat horecaondernemingen zich veel gemeld hebben. Dit komt mede doordat Koninklijke Horeca Nederland rechtstreeks betrokken was bij de uitvraag, maar ook bij de uitvraag die ONL onder haar leden heeft gedaan, geeft bijna 80% aan werkzaam te zijn in de horecasector. Dit beeld is in lijn met het feit dat de horeca de sector is die de meeste TVL-aanvragen indient. Dit komt door de lange sluiting van de horeca en de beperkende maatregelen die golden tijdens opening.

Subsidieperiode	Horeca-aanvragen	Totaal aantal aanvragen
TVL 1	13.237	47.661
TVL Q4	23.046	90.202
TVL Q1*	17.944	74.393

* TVL Q1 is nog open voor aanvragen

Tabel 3: Aantal aanvragen horeca vs. totaal aantal aanvragen.

Belangrijkste oorzaken

Zoals uit de uitvraag reeds naar voren komt, zijn er al een aantal oorzaken vooraf benoemd die, op basis van de eerste inschatting, het vaakst naar voren zouden komen. Daarnaast hadden ondernemers de mogelijkheid om andere oorzaken aan te geven. In de tabel hieronder wordt van de belangrijkste oorzaken weergegeven hoe vaak deze in de uitvraag voorkwam.

Oorzaak	Aantal	% Totaal
Startdatum ligt ver van datum KVK-inschrijving	315	29%
Geen (representatieve) referentieomzet	252	23%
Onderneming gegroeid	71	7%
Starters, Rechtsvormwijziging of overname	116	11%
Subtotaal meldingen over referentieperiodes	754	70%
Overig	322	30%
Totaal meldingen	1076	100%

Tabel 4: Aantal meldingen in uitvraag per oorzaak

Startdatum ligt ver van datum KVK-inschrijving

De TVL maakt voor het peilen van de start van de onderneming gebruik van de datum waarop een onderneming is ingeschreven in het handelsregister. Echter is dit voor veel ondernemingen niet het moment waarop de eerste omzet gedraaid wordt. Omdat de startdatum bepalend is voor de referentieperiode die gebruikt wordt om het omzetverlies vast te stellen, ontstaat de situatie dat de

³ De uitvraag via MKB-Nederland liep tot 8 maart 2021

ondernemer in de referentieperiode geen omzet kan aantonen, omdat de onderneming toen nog geen omzet had gegenereerd. Belangrijke oorzaken hiervan zijn met name de vergunningsprocedures of verbouwingen.

In de TVL voor het eerste kwartaal van 2021 is de referentieperiode gelijk aan dezelfde periode in 2019. De reden is dat in het eerste kwartaal van 2020 de pandemie al was uitgebroken. Ondernemers gestart in 2019 krijgen als referentieperiode het eerstvolgende gehele kwartaal. De groep ondernemers die met het beschreven probleem te maken heeft is hierdoor groter geworden dan bij voorgaande TVL periodes.

"Begin 2020 hebben we de deuren mogen openen van ons bedrijf, een restaurant en verbindingsplek met eerlijk en lokaal eten. Een verbindingsplek om bij te dragen aan het bouwen van een volhoudbare toekomst. Eerlijk, gezond, lekker en betaalbaar eten in een gemoedelijke restaurantomgeving. In verband met het rondkrijgen van de financiering, de vergunningsaanvragen, de overname van de vorige huurder en de herinrichting heeft er tussen opening en inschrijving 8 maanden tijd gezeten. Hierdoor komen we tot op heden niet in aanmerking voor de TVL regeling, terwijl er wel degelijk vaste lasten zijn. We proberen op allerlei manieren door te ontwikkelen. Er komt ook wel wat geld binnen, maar er gaat veel meer uit. De bodem, van de inmiddels ook al weer bijgevulde pot met geld, is vol in zicht."

"Eerst vergunnen, dan verbouwen. Inschrijfdatum kvk en daadwerkelijke startdatum daarom bijna 9 maanden uit elkaar."

Geen (representatieve) referentieomzet

Het eerste punt ziet met name toe op startende ondernemingen. In de data komt echter ook een groep ondernemers naar voren die al langer bestaat, maar in de referentieperiode geen of onvoldoende representatieve omzet kan aantonen. Oorzaken zijn onder meer:

- Verbouwing
- Aanpassing van de activiteiten van de onderneming waarbij in de referentieperiode nog geen omzet werd gedraaid (bijvoorbeeld een ondernemer die een sportpark exploiteert en daar recent ook horeca aan heeft toegevoegd).
- Sabbatical
- Ziekte of zorgtaken

Een andere oorzaak die niet incidenteel is, is het seizoeneffect waarmee sommige bedrijven te maken hebben. Hierdoor ontvangen zij alleen in de periode waarin zij normaal gesproken actief zouden zijn TVL. Zomerbedrijven dus uitsluitend in de zomer, winterbedrijven uitsluitend in de winter.

"Er vond een grote verbouwing plaats in 2019 waardoor we gesloten waren. omzet heel laag, net als in de corona periode. Dus geen verschil in omzet 'verlies'."

"Op 1 januari 2019 zijn wij dicht gegaan voor een grote verbouwing ,deze verbouwing heeft bijna 4 maanden geduurd waardoor er in het eerste kwartaal van 2019 (de omzetreferentieperiode) 0 euro omzet is gedraaid. Daarom moeten wij voor een andere omzetreferentieperiode in aanmerking komen. Dit mag ook eerste kwartaal 2020 zijn in het ergste geval."

Onderneming gegroeid

In de data komen casussen voor waarin een onderneming vlak voor, in of na de referentieperiode is uitgebreid. De ondernemer heeft bijvoorbeeld een groter pand gekocht of heeft een tweede filiaal geopend. Deze ondernemers hebben dan te kampen met een referentieomzet die nog gebaseerd is op de situatie voor de uitbreiding, terwijl de omzet van het nieuwe filiaal of andere uitbreiding in de subsidieperiode wél meetelt.

Hierdoor kan er, onder meer, de situatie ontstaan dat door de uitbreiding de omzet in de subsidieperiode ten opzichte van de referentieperiode beperkt is gedaald of gelijk is gebleven.

Hierdoor ontvangt de ondernemer geen of zeer beperkt TVL. Echter zijn de werkelijke vaste lasten vaak wel veel hoger geworden.

"In augustus 2019 met mijn zaak verhuisd naar groter pand op basis van geschatte groei. En door te weinig omzet in 2019 kom ik niet op het geschatte percentage van vaste lasten. Door de groei heb ik ook minder omzet verlies."

"Achter mijn cafetaria was ik sinds een jaar begonnen met een restaurant. Deze zat nog in de opstartfase. De cafetaria en het restaurant zitten onder 1 dak. Geen aparte onderneming dus. Bij het berekenen van de tvl wordt uitgegaan van de omzet van een jaar eerder. Dit is natuurlijk geen goed referentiekader, aangezien er zo geen groei wordt meegerekend."

Starters, overnames en rechtsvormwijzigingen

Een ondernemer maakt geen aanspraak op TVL als hij na 15 maart 2020 gestart is met zijn onderneming. Echter heeft het kabinet een startersregeling aangekondigd, waarmee ondernemingen ingeschreven vanaf 1 oktober 2019 tot en met 30 juni 2020 in aanmerking komen voor subsidie. Ondernemingen gestart na 15 maart 2020 worden hier dus mogelijk mee geholpen. Hierdoor zullen mogelijk niet alle ondernemingen die nu geen TVL ontvangen en in deze categorie zitten zich gemeld hebben. Er wordt immers al gewerkt aan een mogelijke oplossing voor deze ondernemingen.

Daarnaast zijn er ondernemingen die na 30 juni 2020 zijn gestart. Zij maken geen aanspraak op de startersregeling en ook niet op de TVL.

	Aantal
Starters na 15 maart 2020	36
Starters na 30 juni 2020	44
Rechtsvormwijziging of overname	36
Totaal	116

Naast de startende ondernemers zijn er ook 36 ondernemers die zich hebben gemeld omdat zij door een rechtsvormwijziging of overname niet in aanmerking komen voor de TVL. Door deze overname of rechtsvormwijziging heeft een nieuwe KVK-inschrijving plaatsgevonden. Hierdoor komen zij niet altijd meer in aanmerking voor de TVL.

"Wij hebben begin oktober overeenstemming bereikt voor de overname van de exploitatie inclusief overname van het personeel. Bij ingang van het contact was de horeca inmiddels weer gesloten. Omdat het overgang van onderneming is moesten wij ook de lopende contracten overnemen. Hierdoor vallen we buiten de TVL en buiten de NOW regelingen."

"De onderneming (eenmanszaak) is per 1 juli 2020 ingeschreven bij de KvK en per 12 oktober 2020 vinden de eerste zwemlessen plaats. Per 1 oktober 2020 is personeel in dienst. Er wordt een ruimte gehuurd. Door de lockdown is de onderneming verplicht gesloten. Door als inschrijfdatum voor 1 juli 2020 te kiezen valt de onderneming buiten de TVL en/of NOW regeling."

Overig

Naast de bovengenoemde grote oorzaken, is er een versnipperd beeld van verschillende andere oorzaken waardoor ondernemingen niet in aanmerking komen voor de TVL. Het gaat daarbij onder andere om:

- Problemen met sbi-codes [107 meldingen]
*Deze ondernemingen ontvangen bijvoorbeeld geen opslagen, omdat hun hoofdactiviteit niet in aanmerking komt voor de opslagen.
Deze ondernemingen hebben een sbi-code die niet in aanmerking komt voor TVL.*

Deze ondernemingen hebben een sbi-code die niet past bij de hoofdactiviteit, waardoor het vaste lasten-percentages niet klopt.

Deze ondernemingen hebben meerdere sbi-codes als hoofdactiviteit.

- Ondernemingen die niet aan de eisen van de regeling voldoen [111 meldingen]

Deze ondernemingen hebben te veel omzet in de subsidieperiode.

Deze ondernemingen halen de vaste lasten-drempel niet.

Deze ondernemingen voldoen niet aan het vestigingsvereiste.

Daarnaast kon bij een aantal ondernemingen het probleem niet uit de uitvraag worden vastgesteld en waren er een aantal ondernemingen die overige problemen hadden, zoals met hun KVK-inschrijving. Ook wordt er melding gemaakt dat afzonderlijke vestigingen van een keten geen aanvraag kunnen indienen, doordat hun moederbedrijf TVL dient aan te vragen. Dit moederbedrijf ontvangt eenmalig TVL voor alle vestigingen. Daardoor wordt één vestiging van een bedrijf met meerdere vestigingen relatief minder gesubsidieerd dan een vestiging van een bedrijf dat slechts één vestiging heeft.

Andere steunmaatregelen

Van de groep ondernemers die zich bij de uitvraag hebben gemeld, is ook gevraagd om aan te geven of deze ondernemers op een andere manier aanspraak maken op steun- of kredietmaatregelen van de overheid. Deze vraag is met name bedoeld om een beeld te geven hoe toegankelijk het steunpakket voor deze ondernemers is. De uitkomsten zeggen niks over de noodzaak tot een oplossing voor deze ondernemers met betrekking tot de TVL. Immers zijn de andere steun- en kredietmaatregelen niet specifiek bedoeld om de ondernemer te ondersteunen bij het betalen van de vaste lasten. Zo is de NOW specifiek gekoppeld aan de loonsom.

Maakt de onderneming gebruik van andere steun- of kredietmaatregelen*	Aantal	%Totaal
JA	434	40%
NEE	641	60%

* Een deel van de ondernemers is uitsluitend gevraagd naar steun in andere TVL-periodes. Daarom is er hieronder een extra tabel toegevoegd om de cijfers te verifiëren.

Maakt de onderneming gebruik van andere steun- of kredietmaatregelen*	Aantal	%Totaal
JA	365	43%
NEE	488	57%

* Ondernemers die specifiek naar eerdere TVL-steun is gevraagd zijn hierin niet meegenomen.

Tabel 5: aantal ondernemers uit de uitvraag die gebruik maakt van andere steunmaatregelen

Veel ondernemingen maken naast de TVL ook geen gebruik van andere steun- of kredietmaatregelen. Mogelijke oorzaken daarvan zijn:

- Het feit dat de NOW ook met referentiesystematiek werkt;
- Het feit dat ondernemers niet bekend zijn met de kredietmaatregelen of hier geen gebruik van willen of kunnen maken;

Conclusies

In deze rapportage is inzicht gegeven in de redenen waarom ondernemers niet altijd in aanmerking komen voor de TVL door de wijze waarop de referentiesystematiek uitpakt.

Door de uitvraag van de verschillende brancheorganisaties en de VNG is er een mogelijkheid geweest voor ondernemingen om hun situatie kenbaar te maken.

De belangrijkste oorzaken waardoor ondernemers door de referentiesystematiek niet altijd (voldoende) in aanmerking komen voor TVL is uit te splitsen in een aantal categorieën:

Oorzaak	Aantal	% Totaal
Startdatum ligt ver van datum KVK-inschrijving	315	29%
Geen (representatieve) referentieomzet	252	23%
Onderneming gegroeid	71	7%
Starters, Rechtsvormwijziging of overname	116	11%
Subtotaal meldingen over referentieperiodes	754	70%
Overig	322	30%
Totaal meldingen	1076	100%

Daarnaast kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Er zijn 754 ondernemers boven water gekomen die problemen hebben met de referentiesystematiek. De totale omvang van het probleem is lastig te kwantificeren, gegeven dat niet alle ondernemingen zich zullen hebben gemeld.
- De problemen aangaande de referentieomzet zijn in de meldingen vooral terug te zien in de horeca.
- Ondernemers komen veelal niet in aanmerking doordat er geen omzet is in de referentieperiode. Als ze deze omzet wel hadden gehad, zouden zij wel in aanmerking zijn gekomen. Voor een deel van de ondernemers gaat het daarbij om een specifieke TVL-periode. Voor andere ondernemers gaat het om alle TVL-periodes, gegeven de startdatum van hun onderneming.
- Ondernemingen uit de uitvraag, die niet (volledig) aanspraak kunnen maken op de TVL, maken in meerderheid ook geen gebruik van andere steun- of kredietmaatregelen.